

SMUTKU TRWAJ.

LITOŚĆ

FILM BABISA MAKRIDISA

FALIRO HOUSE PRESENTS A NEDA FILM PRODUCTION IN CO-PRODUCTION WITH MADANTS & BEBEN FILMS THE ONASSIS FOUNDATION ERT SA STUDIO PRODUCCYNE ORKA FILM PRODUCCYIA FOSS
 CO-FINANCED BY EURIMAGES GREEK FILM CENTER POLISH FILM INSTITUTE STARRING YANNIS DRAKOPOULOS EVI SAGIOLIDOU MAKIS PAPADIMITRIOU NOTA TSIENHAYSKI
 GEORGINA CHRYSSIKOTI NIKOS KARATHANOS EVDOKIA ANTONIOULIDAKI KOSTAS KOTOULAS PANAGIOTIS TASOULIS PRODUCTION MANAGER KOSIF ADALDOULOU MAKEUP EVI ZATROPOPOULOU
 COSTUMES DIMITRA PAPATHOMAS ART DIRECTOR ANNA GEDRIGADOU LAYOUT STEFANOS EFTHIMIDU SOUND DESIGN LEANDROS NTOUNIS MUSIC MIKOLAJ TRZASKA EDITOR YANNIS CHALKIADAKIS
 DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY KONSTANTINOS KOTIKOULIS CO-PRODUCERS ONASSIS FOUNDATION/ANTHONY PAPADIMITRIOU AFFODITI PANAGIOTATOU
 PRODUCED BY AMANDA LIVANOU CHRISTOS V. KONSTANTAKIOPOULOS KLAUDIA SMIEJA BEATA RZEŹNIEWICZ SCRIPT EFTHIMIS FILIPPOU BABIS MAKRIDIS DIRECTED BY BABIS MAKRIDIS

FAIR PLAY
 FALIRO HOUSE
 BEBEN films
 EURIMAGES
 ERT
 NEW EUROPE
 SUNDANCE
 INTERNATIONAL FILM FESTIVAL NOTTERDAM

FILM BABISA MAKRIDISA

FAIRLIE HOUSE PRESENTS A NEDIA FILM PRODUCTION IN CO-PRODUCTION WITH MAJANTS & BÉREN FILMS THE ONASSIS FOUNDATION ERT S.A. STUDIO PRODUCTIONS OXIA FILM PRODUCTIONS POSS
CO-FINANCED BY EURIMAGES GREEN FILM CENTER POLISH FILM INSTITUTE STAVROS YANNIS DRAKOPOLIS EVI SAGIOLAKI MANOS PAPADIMIOU NIKOLA TZETZAKIS
GEORGINA CHRYSSIKI NIKOS KARATHANAS EYDOKIA ANDRIANAKI KOSTAS KOTOLAS PANAGIOTIS TASOULIS PRODUCTION MANAGERS KOSK APALLOU DOLU NAKHOS EYI ZANNOPOULOU
COSTUME DESIGNER DIMITRA PAPATHOMAS ART DIRECTOR ANNA GEORGALAKOU SOUND DESIGNER STEFANOS EFTYMIADIS MUSIC BY LEONARDOS NITINIS VISUAL EFFECTS MIKAILIS TZANAKA EDITOR YANNIS CHALKIADAKIS
DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY KONSTANTINOS KOUKIOULOS CO-PRODUCERS ONASSIS FOUNDATION / ANTHONY PAPADIMITRIOU / AFRODITI PANAGIOTAKI
PRODUCED BY AMANDA LIVANOU CHRISTOS V. KONSTANTINIDAKIS KLAUDIA SIMELA BEATA ROZNYAKOVA SCRIPT EFTIMIOS FILIPOPO BARISS MAKRIDES DIRECTED BY BARISS MAKRIDES

TFF
TORINO FILM FESTIVAL

FILM BABISA MAKRIDISA
GRECJA, POLSKA 2018

W kinach od 1 marca

MADNESS

O FILMIE

Przewrotna, czarna komedia o mężczyźnie, który czuje się szczęśliwy tylko kiedy jest nieszczęśliwy. Uzależniony od współczucia zrobi wszystko by wzbudzić je w innych. Drugi film Babisa Makridisa napisany wspólnie z Efthimisem Fillipou (nominowanym min. do Oscara za scenariusz „Lobster”) zaskakuje oryginalnym obrazem, który swoją premierę miał na festiwalu w Sundance. Film powstał jako grecko-polska koprodukcja, polska premiera miała miejsce na festiwalu Nowe Horyzonty.

Gatunek: komediodramat / czarna komedia

Czas trwania: 99 min

Produkcja: Grecja, Polska

Scenariusz: Babis Makridis (“L”) i Efthimis Filippou (“Lobster”, “Zabicie świętego jelenia”)

Reżyseria: Babis Makridis

Obsada: Yannis Drakopoulos

Muzyka: Mikołaj Trzaska

Producenci: Amanda Iivanou, Christos V. Konstantakopoulos, Klaudia Śmieja, Beata Rzeźniczek

SYNOPSIS

45-letni prawnik żyje ze swoim nastoletnim synem w zadbanym domu. Jest zdrowy, ma przyjemną aparycję, dobre maniery i ogólnie dobrze mu się powodzi. Jego włosy są perfekcyjnie ostrzyżone i ufryzowane. Jednakże jego żona od wielu lat przebywa w prywatnej klinice w stanie śpiączki na skutek udziału w wypadku. Smutek spowodowany tym wydarzeniem staje się dla prawnika głównym i centralnym punktem jego życia, dającym mu poczucie spełnienia, które staje się jego nawykiem. Jego smutek jest także powodem wszechobecnego współczucia ze strony otoczenia: jego sasiadka piecze mu ciasto, pracownicy pralni dają mu zniżkę, a on dzieli emocjonalne chwile ze swoją współpracownicą. Jego życie nigdy nie było lepsze niż teraz kiedy jest smutnym, żalonym człowiekiem. Pewnego dnia jego żona budzi się ze śpiączki. Jej powrót do domu radykalnie zmienia jego codzienne życie oparte na cierpieniu i współczuciu. Smutek jest teraz zastępowany radością, a jego serce jest przepełnione chęcią powrotu do poprzedniego stanu. Zaczyna wymyślać sposoby by przyciągnąć litość, którą tak się rozkoszował. Dopilnowuje by zniszczyć wszystkie szczęśliwe momenty. Czyni to jednak z taką frywolnością i naiwnością, że totalnie traci kontrolę nad samym sobą.

WYWIAD Z REŻYSEREM

autorka: Marta Bałaga

Chociaż temat jest poważny, momentami „Litość” jest zaskakująco śmieszna. Czy to właśnie chciałeś osiągnąć?

Co mogę powiedzieć? Jestem zabawnym facetem (śmiech). Zawsze mówię, że dla mnie, scenariusz to praca w toku. Kiedy pracujesz nad czymś przez wiele lat, zmieniasz się jako osoba. Zaczynasz dokładać nowe pomysły, więc do czasu powstania ostatecznej wersji wszystko się może zmienić. Ale z Efthimisem Filippou (współscenarzystą), chcieliśmy by scenariusz miał pewną dozę humoru bo w naszych oczach, każdy film to komedia. To jest dokładnie to co powiedzieliśmy naszej ekipie. Lubię myśleć, że „Litość” ma w sobie trochę Jacques’a Tati. Jestem jego wielkim fanem i zawsze, kiedy kręcę czuję, że jest blisko mnie, doradza mi. Albo Buster Keaton! Miał duży wpływ także na moje poprzednie filmy.

Buster Keaton słynął ze swojej pokerowej twarzy. Twój bohater, prawnik też taki jest – trudno jest się domyśleć co siedzi w jego głowie.

Lubię tajemniczych bohaterów bo to zmusza widza do wysiłku w dążeniu do zrozumienia o co w tym wszystkim chodzi. Oto piękno kina: każdy może je interpretować na swój własny sposób. Lubię wychodzić z kina wciąż myśląc o tym, co właśnie zobaczyłem. Widzę to w ten sposób, że filmy powinny tylko zadawać pytania a nie dawać odpowiedzi. Z drugiej strony – po to jest Hollywood.

Scenariusz „Litości” napisałś wraz z uznanym scenarzystą Efthimisem Filippou. Jest najbardziej znany ze swojej współpracy z Yorgosem Lanthimosem - główną postacią tak zwanej „Greckiej Dziwnej Fali”. Czy widzisz siebie jako część tego nurtu?

Nie lubię dawać etykietek filmowi. Grecki przemysł filmowy może wóółcześnie tyle zaoferować: społeczne dramaty , filmy rodzinne i komedie. Jesteśmy dużo więcej niż jednym nurtem. Kiedy skończyliśmy pisać scenariusz do mojego pierwszego filmu z Efthimsem, po mniej więcej roku zaczęliśmy rozmawiać o pomysłach na kolejny projekt. Ostatecznie zdecydowaliśmy się na „Litość” - zdawała się mieć najciekawszy temat. Przeczytaliśmy parę książek na ten temat, jak na przykład „Strzeż się litości” Stefana Zweiga. Książka była wspaniała, ale nie przybliżyła nas ani trochę do tego co oboje mieliśmy w głowach.

Pokazujesz, że dla niektórych ludzi, smutek może łatwo zmienić się w przyjemność.

Kiedy byłem młody, dobrze było słuchać melancholijnych piosenek na imprezach. Tylko po to, żeby jakaś zaabsorbowana dziewczyna podeszła do ciebie i zapytała: „Czy wszystko w porządku?”. W tamtych czasach tak się zdobywało dziewczynę (śmiejch). Nie jest to coś do czego chcielibyśmy się przyznać, ale od zarania ludzkości, upajamy się cudzą litością . Daje nam poczucie bycia ważnym; jak byśmy byli centrum wszechświata. Wierzę, że są dwa rodzaje litości. Jedna ma miejsce, kiedy widzisz bezdomnego na ulicy. Możesz dać mu trochę pieniędzy i poczuć się dobrze. Ty - nie on. Drugi rodzaj jest tym, który zdecydowałem się zgłębić w filmie. Jest o litości, którą staramy się uzyskać od innych.

Czy rzeczywiście spotkałeś takich ludzi?

O tak. I dlatego myślę, że w porównaniu do moich poprzednich filmów, ten jest bardziej realistyczny. Niektórzy ludzie bardzo wcześnie rozwijają w sobie tę potrzebę. Wyobraź sobie, że masz 3 lata i umiera ci kot. Wszyscy wokół ciebie nagle zaczynają się nad tobą litować, co dla dziecka może się wydawać, że są bardzo mili i dają ci słodycze lub prezenty. To uczucie jest jak każdy inny nałóg - możesz do niego przywyknąć i nie możesz już bez niego żyć. I wtedy ludzie zaczynają kłamać.

Czy z tego powodu nie sugerujesz widzowi gdzie ma patrzeć? W większości ujęć kamera jest zupełnie nieruchoma.

Lubię, kiedy kamera nie uczestniczy w akcji. Lubię obserwować, nie ingerować. W tym filmie jest to niezwykle ważne, bo nie chciałem dawać zbyt dużo wskazówek. Ale nie chciałem też by widz wyszedł z kina z myśląc: „Co to miało być?”. Więc dodałem trochę napisów, które stworzyliśmy razem z Efthimsem. Nie chciałem dawać głosu w tle ale te sentencje dodały filmowi czegoś specjalnego. Pomagają zrozumieć co się naprawdę dzieje.

Tak samo czyni muzyka. Czy zawsze chcesz by była tak bardzo integralną częścią filmu?

Zwykłem mówić, że film przypomina operę - to muzyka cię wciąga. W pierszej części, w tle słyszymy „Odę do Radości” Beethovena. Masz więc tego człowieka, który wydaje się tak smutny ale muzyka jest podnosząca na duchu. Z drugiej strony, kiedy ma wszystkie powody do tego, żeby być szczęśliwym, mamy „Requiem” Mozarta - najsmutniejszą muzykę na świecie. Ta sprzeczność dokładnie pokazuje co się naprawdę dzieje. Mówi ci, co on tak naprawdę czuje.

Czy puszczasz czasem muzykę aktorom?

Kiedy spotkaliśmy się pierwszy raz, kazałem im posłuchać piosenki The Residents - jest to eksperymentalny zespół z lat 70-tych. Była zatytułowana „Oddech i Długość”. Nikt nie wie kim byli - zawsze nosili maski. Ale ich muzyka była zabawna i tragiczna; miała wszystko, czego potrzebowałem do tego filmu. Myślę, że aktorzy z miejsca zrozumieli do czego zmierzałem. Czasem puszczaliśmy także muzykę podczas kręcenia ujęć, próbowałem wprawić ich w odpowiedni nastrój. Nie lubię mówić za dużo o bohaterach i ich poprzednich doświadczeniach. Nie robię też prób. Ufam moim aktorom, z tego powodu wielu z nich jest moimi przyjaciółmi. Znają mój styl i pozwalam im robić co chcą bo lubię, kiedy aktor przychodzi na plan nie wiedząc za bardzo co ma robić. Kiedy dzieje się inaczej, często wychodzi to zbyt sztywno.

W filmie, bardzo często najpierw słyszymy bohatera zanim w ogóle możemy go zobaczyć. Koncentrujesz się na palmach i morzu ale możemy go usłyszeć w tle, płaczącego. Dlaczego?

Kiedy widzisz piękny krajobraz i nagle słyszysz jak ktoś płacze, nie jest już piękny - jest skażony. Jest lato, wszystko jest przyjemne a on ma uroczy dom blisko morza. Całe jego otoczenie jest piękne. Ale on nie chce piękna - chce destrukcji. Lubi być smutny. Jest zazdrosny o smutek innych. Dlatego też zrobiliśmy z niego prawnika a nie muzyka czy nauczyciela. Ten zawód jest oparty na litości - zawsze chcesz by ludzie czuli współczucie względem twojego klienta.

Dlaczego zdecydowałeś się umieścić scenę, w której bohater opowiada o słynnym wyciskaczu łez „Mistrzu” Franca Zeffirelliego?

To był pomysł Efthimisa a ja uznałem go za bardzo śmieszny. To taki sentymentalny film - każdy płacze, kiedy go ogląda. Pasował idealnie Ta scena w sumie jest bardzo ważna - tak wiele mówi o filmie. To punkt zwrotny, bo jest momentem, w którym orientujesz się, że on właściwie tęskni za byciem smutnym. Jeśli „Mistrz” znowu nagle pojawił

się w kinach, on byłby tam codziennie. Oglądając go w kółko i po prostu wypłakując swoje oczy. Wciąż jednak myślę, że ostatecznie „Litość” to optymistyczny film. Zrozumiesz jak zobaczysz zakończenie (śmiech).

AKTORZY

YANNIS DRAKOPOULOS (*prawnik*)

Yannis ukończył z wyróżnieniem Nową Grecką Szkołę Teatralną i Narodowy Uniwersytet Techniczny w Atenach. Pracował jako aktor i reżyser w teatrze, filmie i telewizji, uczestnicząc na przestrzeni ostatnich dwudziestu lat w ponad czterdziestu produkcjach teatralnych, siedemdziesięciu filmach krótko i pełnometrażowych oraz w dwudziestu produkcjach telewizyjnych. Pracował z takimi reżyserami jak Giorgos Armenis, Diagoras Chronopoulos, Lee Breuer, Athina Tsangari, Tasos Psaras, Nikos Perrakis, Vardis Marinakis, Damianos Konstantinidis, Nikos Zapatinas, Yorgos Servetas, Kostas Gakis i Vasilis Vafeas. Między 1995 a 2000 Yannis stworzył serię warsztatów z gry teatralnej i pantomimy dla grup teatralnych Ateńskiego Uniwersytetu Ekonomii i Handlu, Uniwersytetu w Piraeus i Narodowej Politechniki w Atenach. Współpracuje także z czasopiśmie Nea Politiki w dziale odpowiedzialnym za teatr.

EVI SAOULIDOU (*żona*)

Evi urodziła się w Kavalli w 1977 i uczęszczała do Szkoły Teatralnej Północnej Grecji, otrzymując od niej stypendium. Evi pracowała w ateńskich teatrach od 1999, pojawiając się w licznych spektaklach, zarówno klasycznych jak i komercyjnych. Współpracowała z greckimi i zagranicznymi reżyserami. Brała także udział w spektaklach antycznego teatru Epidaurusu. Wystąpiła w filmie Pantelisa Voulgarisa „Panny młode” (2004), Alexandrosa Avranasa „Bez” (200) oraz Christosa Dimasa „Pokerowa twarz” (2011). Evi została nagrodzona prestiżową nagrodą Melina Merkouri za rolę w „Bella Venezia” w 2007, nagrodę za najlepszą kobiecą rolę pierwszoplanową w filmie „Bez” oraz najlepszą za kobiecą rolę drugoplanową w filmie „Panny młode” na Krajowych Nagrodach Filmowych.

WSPÓŁSCENARZYSTA

EFTHIMIS FILIPPOU

Efthimis Filippou urodził się w styczniu 1977. Jest pisarzem, scenarzystą oraz twórcą sztuk teatralnych. Był nominowany do Oscara za film „The Lobster” (2017). Pracował także jako wolny strzelec dla różnych magazynów i gazet. Jest autorem między innymi „Kiel”, „Alpy”, „Zabicie świętego jelenia” (jako współscenarzysta z Yorgossem Lanthimosem), „Chevalier” (jako współscenarzysta z Athiną Rachel Tsangari) oraz „L” i „Litość”, które napisał razem z Babisem Makridissem.

REŻYSER WSPÓŁSCENARZYSTA

BABIS MAKRIDIS

Babis urodził się w Kastorii, w części północnej Grecji w 1970. Studiował reżyserię filmową Szkole Filmowej Stavrakows w Atenach. Zaczął pracę jako reżyser w 2000 i od tego czasu stworzył niezliczoną ilość filmów reklamowych oraz videoklipów. Jego krótkometrażowy film „Ostatni Fakir” (2005) wygrał nagrodę za debiut na Festiwalu Filmów Krótkometrażowych w Grecji. Jego fabularny debiut „L” (2012) zaprezentowany został w konkursie na Festiwalu Filmowym w Sundance, Festiwalu Filmowym w Rotterdamie oraz innych międzynarodowych festiwalach. „Litość” to jego drugi film.

NEDA FILM

Neda Film została założona w Atenach w 2014 przez producentkę Amandę Livanou jako napęd dla produkcji filmów fabularnych, dokumentalnych oraz międzynarodowych koprodukcji filmowanych w Grecji lub przy jej udziale. Dodatkowo Neda produkuje filmy reklamowe oraz korporacyjne dla wybranych klientów. Amanda produkowała wcześniej wiele filmów dokumentalnych oraz fabularnych, włączając w to „L” – pełnometrażowy debiut Babisa. Pierwszy film Nedy – „Park” Sofii Exarchou miał premierę na Festiwalu Filmowym w Toronto w 2016, wygrał nagrodę dla najlepszego reżysera na Festiwalu w San Sebastian (sekcja New Director's) i cieszył się ogromnym powodzeniem festiwalowym. Neda produkowała także dwa filmy artystyczne Evy Stefani dla documenta14 w Kassel i Atenach. Obecnie w postprodukcji są dwa filmy dokumentalne – Evy Stefani oraz Panagiotisa Evangelidisa a jednocześnie wiele innych projektów jest w trakcie rozwoju.

FALIRO HOUSE PRODUCTIONS

W 2008 Christos V. Konstantakopoulos założył w Atenach firmę produkcyjną Faliro House Productions. Od tego czasu był zaangażowany w powstanie ponad czterdziestu filmów, włączając w to „Song to Song” Terrence Malicka, „Infinity Baby” Boba Byingtona, „Golden Exits” Alexa Ross Perry’ego, „Żołędzi” Johna Lee Hancocka, „Podróż w czasie” Terrence Malicka, „Mali mężczyźni” Iry Sachs, „Midnight Special” Jeffa Nicholasa, „Chevalier” Athiny Rachel Tsangari, „The Lobster” Yorgosa Lanthimos, „Przed północą” Richarda Linklatera, „Stratos” Yannisa Economidesa, „Miss Violence” Alexandrosa Avranasa, „Tylko kochankowie przeżyją” Jima Jarmuscha, „Park” Sofii Exarchou oraz „Attenberg” Athiny Rachel Tsangari. Nadchodzące projekty, w tym „Imiona” Alexa Ross Perry’ego, oparte na książce Dona DeLillo „Tunele” Paula Greengrassa, „Membrana” Yannisa Veslemesa

PRODUCENCI

i „Love me not” Alexandrosa Avranasa. W lutym 2014, Faliro House Productions partnerowało FilmNation w stworzeniu funduszu dla firm produkujących filmy o zasięgu międzynarodowym. W czerwcu 2015, Christos stworzył Oxybelly, sympozjum dla przedstawicieli profesjonalnego przemysłu filmowego na całym świecie, które odbywa się na Costa Navarino w Grecji. W czerwcu 2016, Faliro House we współpracy z Athiną Rachel Tsangari partnerowało Sundance w tworzeniu ich pierwszych Warsztatów dla Scenarzystów w Grecji, stworzonych by wspierać filmowców z Grecji, Hiszpani, Włoch, Portugalii oraz Cypru.

MADANTS

Spółka MADANTS została założona przez Klaudię Śmieję i Beatę Rzeźniczek z myślą o niezależnych produkcjach międzynarodowych z potencjałem festiwalowym oraz dystrybucyjnym. Pierwszym projektem Madants był grecki film „Park” w reżyserii Sofii Exarchou, który swoją premierę międzynarodową miał na festiwalu w Toronto. Kolejną produkcją firmy był film „Porto” w reżyserii Gabe’a Klingera, którego producentem wykonawczym był Jim Jarmush. W 2017 roku Madants podjęło się produkcji kolejnego greckiego filmu – „Litość” Babisa Makridisa na podstawie scenariusza, współautorstwa Efthimisa Filippou – nominowanego do Oscara za scenariusz filmu „Lobster”. Film miał swoją premierę na Sundance Film Festival w 2018 roku. Madants jest również koproducentem islandzkiej tragi-komedii „W cieniu drzewa” Haffsteina Gunnara Sigurdssona (premiera w konkursie Orizzonti podczas 74. Międzynarodowego Festiwalu Filmowego w Wenecji); filmu science-fiction pt. „High Life” niekwestionowanej ikony francuskiego kina autorskiego – Claire Denis, w gwiazdorskiej obsadzie – Juliette Binoche, Robert Pattinson, Mia Goth oraz Agata Buzek. W 2018 roku swoją premierę miał również film „The River” kazachstańsko-polska koprodukcja w reżyserii Emira Baigazina, wygrywając nagrodę za najlepszą reżyserię w konkursie Orizzonti na festiwalu w Wenecji oraz Honourable Mention podczas TIFF.

LITOŚĆ

FESTIWALE

Światowa Premiera: Festiwal Filmowy w Sundance
World Dramatic Competition

Europejska Premiera: MFF w Rotterdamie
Big Screen Competition

INFORMACJE O FILMIE

Tytuł oryginalny: Oiktos (Οϊκτος)
Tytuł angielski: Pity
Gatunek: czarna komedia
Kraje: Grecja, Polska
Język: grecki
Rok: 2018
Czas trwania: 99 min
Obraz: kolor
Format: 1.85 : 1
Dźwięk: 5.1
Dostępny format: DCP

OBSADA

Yannis Drakopoulos	Prawnik
Evi Saoulidou	Żona
Nota Tserniafski	Siostra
Makis Papadimitriou	Pracownik pralni
Georgina Chrysioti	Sasiad
Evdoxia Androulidaki	Sekretarka
Nikos Karathanos	Brat

EKIPA

Reżyser: Babis Makridis
Scenariusz: Efthimis Filippou, Babis Makridis
Zdjęcia: Konstantinos Koukoulis
Montaż: Yannis Chalkiadakis
Scenografia: Anna Georgiadou
Dźwięk: Leandros Ntounis
Firmy produkcyjne: Neda Film, Faliro House, Madants, Beben Films
Producenci: Amanda Livanou, Christos V. Konstantakopoulos, Klaudia Śmieja, Beata Rzeźniczek
Koproducenci: Onassis Foundation, Anthony Papadimitriou, Afroditi Panagiotakou

Peter Carlton,
Magdalena Zimecka,
Jacek Kulczycki,
Stanisław Dziedzic
W koprodukcji z: Onassis Foundation, ERT, Greek Film Center, Studio Produkcyjne ORKA, Film Produkcja, Foss
Współfinansowane przez: Polski Instytut Filmowy
Ze wsparciem: Eurimages

KONTAKT Z POLSKIM DYSTRYBUTOREM

Masza Grabowska
Agata Wojciechowska
promocja@madants.pl